

svoj govor. — Za njim vstane grof Auersperg in kakor je od njega znano, v zvezde kuje nemško, edinoizveličavno kulturo, rekši, da „germanizem“ je dober genij! Naposled nasvetuje prestop na dnevni red. — Za njim govori dr. Toman tako-le: Gledé na to, kar smo slišali od deželne vlade, ki spoznava, da je neobhodno potrebno izobraževati slovenski jezik, in da se more prednašati zmiraj več predmetov v slovenskem jeziku, — gledé na to, da je pravica in potreba slovenskega jezika v sporočilu odborovem razložena na vse strani, — gledé na to, kar se je govorilo in kako se je govorilo popred od enega gosp. poslanca (Kromerja) tukaj, in se je govoriti smelo, — in gledé na prihodnost našo se mi ne zdi potrebno in za poštenega rodoljuba spodobno, kaj več govoriti, — in zato ne govorim več. Tako tudi mislijo moji prijatli. — In zato niso ne on, ne Svetec in ne Costa nič govorili, prepustivši poslednjo besedo le še poročevalcu dr. Bleiweisu. Za njim poprime še Dežman besedo in s tako strastjo govori zoper predlog hvalisaje nemško kulturo, da je med poslanci in poslušalci vstal tak šum in hrup, kakoršnega še ne pomnimo v zboru. — Poslednjo besedo imel je dr. Bleiweis kot poročevalec. Govori, ki smo jih danes slišali na desni in levi — pravi — kažejo, da nismo v kranjskem deželnem zboru, ampak da smo v Pavlovi cerkvi v Frankobrodu, — oni so bolj podoba, da branijo Šlezvik-Holštajnec proti sili danski, kakor da branijo svojo domačo deželo starodavne krivice. Žalostni so taki glasi v domači hiši! Po tem pobija Kromerjevo, Auerspergovo in Dežmanovo besedovanje in kaže Auerspergu in Dežmanu po lastnih njunih besedah, da uni ne more sodnik biti o naših zadevah, ker je enostranca se sam pokazal v predgovoru svojih „Volsklieder aus Krain,“ Dežman pa o pravdi 1849. leta s Rechfeldom národno zastavo tako visoko povzdigoval kakor povzdiguje zdaj nemško. Konečno navaja, kar je največi jezikoslovec nemški Jakob Grimm rekel o jeziku maternem in sklepa z besedami, da podiranje odborovega predloga je atentat (napad) na pravice in potrebe slovenskega naroda, — je napad na oktobersko diplomu! Zaupljivo izročamo svoj predlog vladi in ga vzamemo iz rok sedanjega deželnega zbora. Mnogovrstni klici so gospod predsedniku danes dali toliko opraviti, da opomina in zvonjenja nikdar še ni bilo toliko kot o tej razpravi, ktere konec je bil, da je predlog padel, z 18 glasmi zoper 13. Za predlog so glasovali sledeči zmiraj zvesti rodoljubi: Bleiweis, Costa, Kapele, Klemenčič, Koren, Lokar, Rozman, Schlossnig, Svetec, dr. Toman, dekan Toman, Zagorec, Zois — vsi ostali so glasovali zoper, razun barona Codelli-a, ki ga ni bilo v seji in pl. Strahla in dr. Zupana, ki sta silno razdraženo zbornico zapustila kmali. Ako bi bila tudi ona dva glasovala za predlog, ne bil bi zmagal, ker nasprotna stranka „zählte die Häupter ihrer Lieben und sieh! es fehlte kein theures Haupt!“ — Domača pravica pa s tem padom ni pokopana, kajti spolnile se bojo besede sporočila odborovega, ktero pravi: „ravnopravnost je goreče vprašanje v Avstrii vsi; ako jo izbrišete tudi danes iz dnevnega reda, zagotovljamo vas, da pride zopet na vrsto in dohaja tako dolgo, da bode rešeno po pravici! Ako Bog da in sreča junaška, dosežemo takrat popolno ravnopravnost, ki je še zdaj ni bilo v predlogu, pa se še ta stvar ni dovolila.

— Iz Gradca nam je došla prijetna novica, da je gosp. dr. Gregor Krek imenovan za pravega učitelja na visocih tehn. šolah in na viši realki v Gradcu.

— Slovenska slovnica v nemškem jeziku gosp. Fr. Levstika je prišla ravnokar na svetlo pod naslovom: „Die Slovenische Sprache nach ihren Redetheilen.“ Prodaja jo Giontini po 60 sold.

— Gledé na dopis iz Idrije v 6. listu nam piše gosp. župan, da so mestni računi do konca 1864. leta položeni, za 1865. pa se ravno zdaj za predlog mestnemu odboru sestavlja.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Najvažnejša stvar dandanes je načrt ogerske adrese. Zložil jo je vodnik magjarskega naroda Deak, in sliši se, da ogerski deželni zbor bode sprejel ta načrt brž ko ne od konca do kraja. Adresa ta zahteva stvari, ki se ne skladajo z edinstvom države, ker zahteva za Ogersko svoje odgovorno ministrstvo itd. Dunajski vladni časnik je že rekel, da je to veliko preveč! Glavne točke, ki jih po tej osnovi bode deželni zbor ogerski naznanil cesarju, so: pragmatična sankcija naj je podloga državno-pravni in upravni samostojnosti ogerski, — za Avstrijo skupne zadeve se priznavajo, kako? se bode posebej povedalo, — oktoberska diploma se zametuje, tudi februarški patent, — sprava na podlogi postav od 1848. leta, — pregled teh postav, — odgovorno ministrstvo ogersko, — prošnja za kronanje cesarja kot kralja ogerskega, — obljuba neke (temne) postave za ravnopravnost narodov, — se Hrvti kot „narodom“ se hočejo v dogovor spustiti, in ž njimi obravnavati sklepe dež. zbora zagrebskega od leta 1861, — obžalovanje, da o Dalmaciji nič ni omenil prestolni govor, — zahvala za unijo z Erdeljo, — Reka naj se naravnost vtelesi Ogerski, — politični grešniki naj se pomilostijo, — mestom ogerskim naj se podelijo stare svoboščine, — ako se te želje ne izpolnejo, se ne pomiri Ogersko. To vse zahtevajo Ogri, ki želé Avstrijo razcepiti na dvoje (dualizem). Menda jim ne bo obveljalo! — Razprava o adresi v Zagrebu je preteklo saboto prišla do kraja, in mi Slovenci kakor menda z nami tudi Čehi moramo reči: žalibog! ker dozdeva se nam, da v bitnosti je dualistična. Glave une stranke, ktera je leta 1861. bila v manjini pri glasovitem čl. 42., kakor Rački, Mrazović itd., drže se letos Madjaronov, kteri so jih takrat pobijali in črtili. Una stran pa, ktera se sedaj zove narodno-samostalna, sestaja velikidel iz činovnikov in oficirjev, ter jim je menda Mažuranić glava. Ako pa je taka, kako je to, da Bachovih deset let ni tako hudo delovalo na hrvaški narod, kakor Šmerling-Mažuranićevih pet? Leta 1861. bilo je v dež. zboru zagrebskem veliko govornikov v slovanskem federalističnem smislu, leta 1866 pa hudo malo ali le eden! — Prijaznost pruske in avstrijske vlade se zavoljo Šlezvik-Holštanskih zadev tako hudo krha, da nekteri časnikarji prerukujejo že vojsko. Al to je le naglica brez temeljite podlage!

Telegram iz Kačevja Novicam.

„En Kočevar“ se nam je zgubil. Ako se je morebiti zašel v Ljubljano, prosimo, da ga nam pošljete nazaj. Več Kočevarjev.

* V včerajšnjem „Eingesendet“ v „Laibach.“ smo menda našli zgubljenca, ki ga iščete, pod imenom „Ein Gottscheer“. Ako ga ni danes pust popodil, pride kot „rechter Mann“ nazaj. Novice.

Listnica vredništva. Mnogo dopisov smo morali odložiti v današnjem listu; drugi pot pridejo gotovo.

Kursi na Dunaji 30. januarija.

5 % metaliki 62 fl. 10 kr.

Ažijo srebra 102 fl. 10 kr.

Narodno posojilo 64 fl. 95 kr.

Cekini 4 fl. 99 kr.